

С. Т. Кадькаленко

Банкрутство

БАНКРУТСТВО (від італ. banco – лава та rotto – розбивати) – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність і задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше, як через застосування ліквідаційної процедури підприємства-боржника. Б. пов'язане з недостатністю активів у ліквідній формі, неспроможністю юрид. особи – суб'єкта підприємниц. діяльності (крім казен. підприємств) – задовольнити в установленій для цього строк вимоги кредиторів і виконати свої зобов'язання перед бюджетом. Банкрут – юрид. чи фіз. особа, неспроможна сплатити борг через нестачу коштів. Факт Б. встановлюється рішенням арбітраж. суду.

Кредиторами може виступати юрид. або фіз. особа, яка має у встановленому порядку підтверджені документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, щодо виплати заборгованості по заробіт. платі працівникам; органи держ. податк. служби та ін. держ. органи, які контролюють сплату податків і зборів (обов'язкових платежів). Кредиторами не можуть виступати особи, майнові вимоги яких сповна забезпечені заставою, оскільки вони мають можливість погасити заборгованість шляхом реалізації заставленого майна. Право на звернення до госп. суду із заявою про порушення справи про Б. мають боржник і кредитори.

Інтереси боржника-юрид. особи представляють власник майна, центр. органи виконав. влади, органи місц. самоврядування, які в межах своїх повноважень зобов'язані вживати своєчасних заходів для запобігання Б. підприємства-боржника, зокрема, йому може бути надано фінанс. допомогу й проведено досудову санацію.

Справа про Б. порушується госп. судом, якщо вимоги кредиторів до боржника сукупно становлять не менше трьохсот мін. розмірів заробіт. плати, які не були задоволені боржником протягом 3-х місяців після встановленого для їх погашення строку. З метою виявлення всіх кредиторів та осіб, які хочуть взяти участь у санації боржника, суддя зобов'язує заявника подати до офіц. друкованих органів у десятиденний строк за його рахунок оголошення про порушення справи про Б. Госп. суд має право вживати заходів щодо забезпечення вимог кредиторів. Він може накласти мораторій, тобто зупинити виконання боржником усіх вимог кредиторів за зобов'язаннями, що виникли до дня

порушення провадження у справі про Б. У випадку визнання боржника банкрутом відкривається ліквідац. процедура: припиняється підприємниц. діяльність боржника; право розпоряджатися майном, як і всі майнові права та обов'язки, переходить до ліквідац. комісії; вважаються такими, що настали, строки всіх боргових зобов'язань банкрута та зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів); припиняється нарахування пені та штрафів, відсотків та ін. екон. санкцій з усіх видів заборгованості банкрута; відомості про фінанс. становище банкрута перестають бути конфіденційн. чи становити комерц. таємницю; укладення угод, пов'язаних з відчуженням майна банкрута чи передаванням його майна третім особам, допускається в порядку, передбаченому цим розділом; скасовується арешт, накладений на майно боржника, визнаного банкрутом, чи ін. обмеження щодо розпорядження майном такого боржника. Накладення нових арештів або ін. обмежень щодо розпорядження майном банкрута не допускається; вимоги за зобов'язаннями боржника, визнаного банкрутом, що виникли під час проведення процедури Б., можуть пред'являтися тільки в межах ліквідац. процедури; зобов'язання боржника, визнаного банкрутом, виконуються у випадку і порядку, передбачених законом.

Опублікування відомостей про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідац. процедури проводиться ліквідатором у офіц. друкованих органах за рахунок банкрута у п'ятиденний строк з дня прийняття постанови про визнання боржника банкрутом.

Рекомендована література

1. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14 травня 1992;
2. Ринкова економіка в термінах. Х., 1992;
3. Банкротство предприятий. Москва, 1996;
4. Основи економічних теорій. К., 1997;
5. Формування економічних відносин в умовах ринку. Т., 1997;
6. Воронова Л. Банковско-финансово-правовой словарь-справочник. К., 1998;
7. Ананченко А. Е. и др. Банкротство в Украине: Сборник нормативных актов. Х., 2001.

Бібліографічний опис:

Банкрутство / С. Т. Кадькаленко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-40290>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).